

Tiendehderne, end hvor de betale deres Tiendeydelse i Penge. (Afbrydelse af Dusen). Ja, naar det ærede Medlem siger, at man kan føre hen til Købmanden og sælge sit Korn, er det dog et Spørgsmaal, om man kan føre hen til Købmanden og sælge sit Korn til Kapitelstatst. Endnu er Stillingen ude paa Landet, hvor man leverer sin Tiende in natura, den, at man kan levere Middelforn, og det er Tiendejeren tilfreds med. Skal man derimod betale jester Kapitelstatst, maa man sandelig regne med det bedste Korn, som overhovedet kan leveres. Husk paa, at man har Steder endnu, hvor man ved de maanedlige Opgørelser med Hensyn til Kapitelstatsten ser, at det staar 2, endogsaa 3 Kr. pr. Tønde over den Pris, som gennemsnitlig betales for Korn, og disse Opgørelser tages ogsaa med i Betragtning ved Ansættelsen af Kapitelstatsten. Jeg skal f. Eks. nævne Stagen; den staar som Regel 2—3 Kr. højere pr. Tønde ved Ansættelsen, end der kan faas for Tønden, og naar der derfor skulde ligge ligesom en Vættelse for Tiendehderne i denne Maade at faa deres Tiende afløst paa, kan jeg ikke se dette, og jeg indrømmer, at vi kunne ikke komme til at faa en Afløsning, som kan være i Tiendehdernes Førvær, uden at Staten kommer til at træde anderledes til. Vi hørte for nylig af den højtærede Finansminister, at Staten vilde tjene ved den Ordning, vi her sit, og at Staten skulde kunne tjene ved den, beviser jo netop, at Skatten i og for sig bliver større. Naar det skulde bidrage til, at man kunde vente, at der blev en Vilje fra Tiendehdernes Side — paa Grund af de økonomiske trykkede Tider — til at gaa ind paa en frivillig Overenskomst, tvivler jeg noget om, at dette vil ske; thi Tienden er jo en Genstand, som selv i vore ellers daarlige Tider meget let kan omsættes. Det er en af disse Varer, som Bengemænd allerhelst ville være i Besiddelse af, og derfor vil Tiendejeren, hvis han ønsker en Kapital, hvis han muligvis føler sig trykket under de økonomiske Forhold, let være i Stand til at omsætte denne Ejendom og faa fuld Betaling derfor. Af den Grund ville Tiendehderne ingenlunde være med til at gaa ind paa en Overenskomst, med mindre de se deres Fordel derved, saaledes at deres Indtægter i Fremtiden blive større end nu ved den aarlige Kapitelstatst. De ville maaske tage i Beregning, at Fremtiden endnu kan bringe det dertil, at Kapitelstatsten bliver lavere, og som Følge deraf ville de gaa til en Gennemsnitsberegning maaske af det tyvedobbelte; men jeg vil sige, at det tyvedobbelte af Gennemsnitskapitelstatsten for f. Eks.

25 Mar vil efter min Mening ogsaa være meget for dyrt for Øjeblikket at skulle betale for sin Tiende, og jeg tror ikke, at det under Forhold som de nuværende, hvor det gælder om at lette Landbruget lidt, er rigtigt, at man søger at ordne dette Forhold paa en Maade, som efter min Mening er til Ugunst for Tiendehderne og mere til Gunst for Tiendehjernerne. Nu ved jeg meget vel, at den Lov gælder kun i 5 Aar, men der er ogsaa et Faktum, som ikke kan lades ude af Betragtning ved denne Lejlighed, og det er det, at have vi først ad Lovgivningsmagtens Vej endelig ordnet denne Sag saaledes, have vi ligesom slaaet fast, at vi ikke en anden Gang kunne komme og sige: Nu forlange vi noget mere af Statskassen til Støtte for en Afløsning af Tienden, og derved vil man ved dette Forslags Vedtagelse præjudicere denne Sag i Fremtiden. Jeg vilde derfor, hvis dette Forslag forelaa, saaledes som det nu foreligger, til endelig Afgørelse, vanskeligt kunne give det min Stemme. Jeg tror, at dersom man mener, at man dertigennem efterkommer det, som ønskes af disse 92,000 Mænd, som ude i Landet have sluttet sig sammen i en Forening for netop at støtte deres fælles Interesser, hvis man tror ved et Lovforslag som dette at kunne fremme deres Ønsker, saa tager man vist storlig fejl. De forlange noget andet, disse uretfærdige Skatter, som der er en stor Del af, forlange de fordelte saaledes, at de virkelig komme til at hvile der, hvor Evnen er. Men vor nuværende Skatteordning er saaledes, at den mindst tager Hensyn til Evnen, hvorimod den snarere ligesom søger at slaa sin Klo netop ned der, hvor man er allermeget uheldig stillet i Samfundet. Saa dan ere i Virkeligheden vore Skatteforhold for Øjeblikket. Saa snart en Mand er i Forlegenhed og skal laane 100 Kr., kommer Staten og forlanger: Vær saa god at betale Skat. Vil jeg tage et andet Tilfælde, saa vil jeg sige: Naar en Mand mister sin Kone eller en Kone sin Mand, kommer Staten og siger: Vel er du nu i den største Forlegenhed, som man kan være i i Livet, og saa forlanger den ikke 1 Kr., men i hundredvis. Jeg siger: Er det en Skatteordning, som falder retfærdig paa Samfundet? Og skulde der være noget urimeligt i, at man søger ved Lov at lette noget paa disse Byrder, hvor de trykke urimeligt og uforholdsmæssigt haardt, og lægge dem over, hvor der er Evne til at bære dem? Jeg mener, at det vil være Statens Pligt her at komme Middelskassen og den mindre velstillede Del af Samfundet til Hjælp gennem dette Forslag ved en Tiendeafløsningslov, saaledes at